



UDALBILTZAREN BATZAR NAGUSIA

Batzar Nagusia egingo dugu datorren azaroaren 18an Beasaingo zinema aretoan. Iazko balantzea onartu eta aurtengo plangintza aurkeztuko dugu bertan. Gure herriaren etorkizuna jokoan dagoen une interesgarri honetan, indarrean dagoen nazio erakunde bakarrak bere geroz abiatu nahi duen eztabaida estrategikoan parte hartzeko parada da batzar hori.

ASAMBLEA GENERAL

El 18 de noviembre celebraremos nuestra Asamblea General en el cine de Beasain, donde aprobaremos el balance realizado el año pasado y presentaremos el nuevo plan para el presente.

ASSEMBLÉE GÉNÉRALE

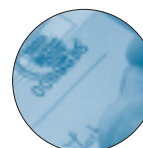
Le 18 novembre prochain nous tiendrons notre Assemblée Générale au cinéma de Beasain, où nous approuverons le bilan de l'année passée et présenterons le nouveau plan pour le présent.



4-5

**Euskal Kurrikuluma: Erein dezagun
biharko Euskal Herria**

Curriculum vasco
Curriculum basque



7

Euskal Herriaren eskubideen karta

Carta de Derechos de Euskal Herria
Charte des droits d'Euskal Herria



8

Naziotasun Eskubidearen eguna

Día del derecho a la nacionalidad
Journée de la drôite a la nationalité



Udalbiltzaren garaia heldu da. Ekin diezaiogun bideari

Udalbiltzaren sorreraren urteurrena, irailaren 18a, ikasturte politikoaren hasierarekin etorri da berti bezala baina aurten, beste urteen aldean, oso une garrantzitsuan etorri zaigu, gatazka behin betiko gainditu eta esparru demokratikora eraman gaitzakeen prozesuan murgiltzen ari baikara.

Egia esan, gatazka konpontzeko aukera sekula baino hurbilago egoteak ez du esan nahi auzia ezinbestean eta be-

rehala konponduko denik baina, gutxienez, alderdien arteko harremanak estutzeak, herritar gehienek adierazten duten gogoak eta gaia Europan barneratu izanak ildo egokian gaudela adierazten du.

Badago prozesua oztopatu nahian dabilenik, eta baita epelkeriaz jokatzen ari denik ere, baina, horren gainetik, ezin ukatuzkoa da beharrezko baldintzak sortzen ari direla Euskal Herrian eta kanpoan ere gero eta eragile gehiago daudela laguntzeko prest.

*Azaroaren 18an,
Beasaingo zinema
aretoan, Batzar
Nagusia egingo du
Udalbiltzak*

Gatazkaren muinari heltzeko unea da, beraz. Gatazka konpontzeko garaia da. Izaera politikoa duen gatazka historiko eta nazioarteko honen gako-ei erreparatzeko ordua da. Euskal Herriaren zein euskal herritarren eskubi-deak aitortu eta errespetatzeko garaia da.

Egoera honetan, tamalez, ulertu egin dezakegu eragile batzuen zorbioa eta epelkeria, baita beste batzuen ardurarik eza ere, baina, horien gutxien gainetik, prozesua bide onera era-

*Izan bedi Euskal
Herriko udal
hautetsi guztiok
zuen udaletxeetan
hartuko duzuen
Udal Hitza
aldizkariaren ale
hau Batzar
Nagusian parte
hartzeko gonbita*

mateko borondatea egon badagoela antzeman nahi dugu. Ez dago aitzakiarik. Askotan errepikatu denez, Konponbiderako Mahaia osatzeko unea da.

Udalbiltzak prozesu politikoaren aldeko eragile aktiboa bilakatzeko borondatea du eta, horretarako, prozesua bultzatzeko dagozkion konpromisoak berretsi ditu ikasturte honetarako: euskal herritarren eskubideen egoeraren gaineko azterketa sakona egin eta nazio erakundea berrantolatzea.

Bi helburu horiek sustatzearren, Batzar Nagusia egingo dugu datorren azaroaren 18an Beasaingo zinema aretoan. Iazko balantzea onartu eta aurtengo plangintza aurkeztuko dugu bertan. Izan ere, aurtengoa ez da trantsiziozko beste urte bat. Aitzitik, ikasturte honen amaieran Arabako, Bizkaiko, Gipuzkoako eta Nafarroa Garaiko udalak berriro egingo dira, eta hilabete batzuk geroago, 2007. urtea



amaitu aurretik, gauza bera gertatuko da Lapurdin, Nafarroa Beherean eta Zuberoan.

Gure herriaren etorkizuna jokoan dagoen une interesgarri honetan, in-darrean dagoen nazio erakunde baka-

rrak bere geroaz abiatu nahi duen eztabaida estrategikoan parte hartzeko parada da batzar hori.

Izan bedi Euskal Herriko udal hautetsi guztiok zuen udaletxeetan hartuko duzuen Udal Hitza aldizkariaren

ale hau Batzar Nagusian parte hartzeko gonbita.

Batzarrean elkar ikusiko dugulokotan, besarkada bat.

Loren Arkotxa, Udalbiltzako lehendakaria



Erein dezagun biharko Euskal Herria

Badira nazio bat egituratzeko orduan, funtsezkoak diren osagaiak; hezkuntza horietako bat da, baina hori baino gehiago ere bada. Hezkuntza nazio baten etorkizuna bermatzeko ezinbesteko tresna da. Belaunaldi berriek osatuko baitute biharko jendartea. Jasotzen duten heziketa nolakoa, biharko jendartea halakoa. Horrela, hezkuntza euskaldunak jendarte euskalduna sortuko du. Hezkuntza askatzaileak, jendarte askea.

2001. urtean Udalbiltzak Euskal Herriko Curriculuma egin beharra zegoela planteatu zuenean, askotarikoak izan ziren entzun genituen iritziak. Esaterako, Euskal Herriarentzako curriculum bateratu baten beharra auzitan jartzen zutenak eta egun oraindik auzitan jartzen dutenak. Horratx, ekainaren amaieran, hilabete batzuk lehenago hartutako hitza apurtuz, sektore publikoko Ehige, Bihe eta Sarean erakundeek aurkeztutako proposamen berria, Euskal Herriko Curriculuma oinarritzko ideiak izenburupean. Nahiz eta publikoki behin baino gehiagotan adierazi Euskal Curriculuma eraikitze prozesuarekin oso kritikoko zirela, baina ez zutela Euskal Curriculuma beharra zalantzan jartzen eta ondorioz, Derrigorrezko Eskolaldirako Euskal Curriculuma oinarritzko txostenari euren ekarpenak egiten zituztela emandako hitza bete ez eta proposamen berri bat jarri dute mahai gainean. Udalbiltzaren iritziak beste proposamen berri bat egitea eta aurkeztea guztiz zilegia da; aurretik irekitako prozesua kutsatzen eta nahasbidean sartzen baldin badu ere. Hala ere, proposamen berri honek, Euskal Herria luze zabalera behar dugun curriculumaren oinarriak ez dituela barneratzen aipatu behar dugu. Euskal Herriko Curriculuma oinarritzko ideiak izendapenean aurkeztutako proposamenak Euskal Autonomi Erkidegoa du abiapuntu eta helburu. Testu guztian barneratzen diren aipamenak hiru lurrek dituzten ardatz; ikuspegi autonomi-

koan sakonduz eta gainontzeko lurraldeak modu osagarrian landuz. Udalbiltzak argi du gure herriko curriculumaz ari garenean Sarako, Bianako, Oiongo zein Elorrixoko ikastetxe publiko, ikastola zein pribatu batean ikasten ari diren ikasleak marko pedagogiko komun batean heztea duela helburu. Lekuan lekuko berezitasunak kontutan izanik, denok erreferentzia kultural berak partitzen eta partitu behar ditugula, denok euskal kulturaren hezteko eskubidea dugula, denok hez-

*Hezkuntza
euskaldunak
jendarte euskalduna
sortuko du.
Hezkuntza
askatzaileak,
jendarte askea*

kuntza euskalduna jasotzeko eskubidea dugula. Bizi dugun egoera alienatutik irteteko ekarpena izan behar duela, emantzipatzailea behar duela izan. Ondorioz, proposamen berri honek oinarri hauek betetzen ez dituelakoan gaude, Euskal Herria (izenburuan kontzeptu hau erabili arren) ez duela aintzat hartzen, alegia.

Bost urte igaro dira, orain ia denak mintzo dira Euskal Curriculuma. Aldekoek nahiz kontrakoek, utopiatzat jotzen zutenek

nahiz hasieratik horren alde egin zutenek. Apurka apurka, Euskal Curriculuma osatzen joan gara eta bidean eragile berriak gehitu dira. Maldan behera botatzen den elur bola txikia bezala, aurrera egin ahala lodituz joan da Euskal Curriculuma egitasmoa.

Bost urtetako ibilbidea

Bost urte hauetan, Udalbiltza bi norabidetan aritu da lanean. Batetik, Euskal Curriculuma sortzeko prozesua martxan jartzen lagundu du, horrela prozesu batetan inork gutxik sinisten zuen garaian. 2003. urteko urtarirlean Euskal Herriko Ikastolen Konfederazioarekin eta Sortzen-Ikasbatuaz eremu publikoko elkartearekin (gure zorionik beroenak prozesu guztian zehar erakusten ari diren borondate eta egiten ari diren lanagatik) sinatutako hitzarmenean, diseinu estrategikoa egin eta abian jarri zen. Hurrengo urratsetan, Eskola Kristauak, EAEko Hezkuntza Saila eta beste hamaika eragile gehitu dira. Eztabaida alderdi politikoetara eta EAEko legebiltzarrerara heldu da. Zutabegile eta intelektualek Euskal Curriculuma hizpide hartu dute. Zurrumbilo horren gainetik, hobeto esanda, azpitik, Udalbiltzak lanean jarraitu du egindako diseinu estrategikoa bururaino eramateko. Bestetik, eta diseinu estrategikoaren baitan, Udalbiltzak eztabaida soziala bideratzeko ardura hartu du, guztiz funtsezkoa den eztabaida. Izan ere, Euskal Curriculuma-ren oinarrian dagoen galdera honako hau da: Zer nolako pertsonak hezi nahi ditugu Euskal Herrian? Zer nolako gizarte irudikatu nahi dugu etorkizunari begira?

Eztabaida soziala emateko asmoz, Udalbiltzak "Euskal Curriculuma Herriarren Ekarpina" izeneko prozesua jarri zuen martxan 2005eko martxoan. Hamar hilabetez herri eragileekin nahiz norbanakoekin lanean aritu ostean, jasotako ekarpenak 2006ko urtarrilaren 28an aurkeztu zituen Donostiako Kursoal aretoan egindako jardunaldietan. Argitaratu

*Euskal
Curriculuma
aplikatzeko
bitartekoak
sortu behar dira.
Curriculuma
aldizka ebaluatu
eta berritu,
curriculumean
sakondu,
irakasleen
formakuntza
bideratu, baliabide
pedagogikoak
sortu...*

berri dugun liburuxka eta CDan prozesu horren emaitzak agertzen dira. (Udalbiltzak herri eragileen ekarpina biltzeko ardura hartu zuen. Horretarako, 10 lan-eremu zehaztu eta dinamizatzaile talde bat osatu zuen duela urte bete. Emaitza ikusgarria izan zen: azken garaian hezkuntzaren inguruan antolatutako eztabaida herritar zabalena. Hezkuntza arloko lagunak eta herri eragiletakoak elkarrekin, Euskal Herriak behar duen curriculumari buruz eztabaidatzen.)

Liburuxkaren lehenengo bi ataletan, Udalbiltzak euskal hezkuntzaren nahiz euskal curriculumaren inguruan egiten duen irakurketa azaltzen da. Hirugarren atalak Herritarren Ekarpina biltzeko prozesuaren berri ematen du. Eta horren ondoren atxikitutako gehigarriek Euskal Curriculuma-ren gaineko gogoetan sakontzeko aukera ematen dute. CDak, berriz, arloz arlo egindako hausnarketak eta ekarpenak biltzen ditu. Euskal Curriculuma-ren eztabaida aberasteko ez ezik, hezkuntzaren inguruan ari diren laguntzat baliagarria izatea nahiko genuke.

Horrela hilabete batzuen bueltan Euskal Curriculuma definituta egonen da. Horretarako prozesu guztian zehar parte hartu duten eragileen zein ikastetxeen onspena jaso beharko du. Hezkuntza komunitatea osatzen duten irakasle, guraso, ikasle eta gainontzeko langileena zein gizarte eragileena ere. Izan ere, Euskal Curriculuma-ren indar gunetako bat horixe izan baita: partehartzea. Denok izan dugu gure iritzia plazaratzeko eta curriculuma hobetzeko xedearekin ekarpenak egiteko aukera. Horrela, Europako inongo herrietan eman ez den fenomeno gauzatu da gurean, herriak definitu du curriculum.

Herriak aplikatu beharko du

Herriak definitu du curriculum, herriak aplikatu beharko du. Euskal Curriculuma sortzearekin batera, aplikatzeko estrategia finkatzen hasi behar gara. Gaur egun ez da posible Euskal Curriculuma legez aplikatzea Euskal

Herri osoan, ez daukagulako horretarako eskumena izango lukeen hezkuntza ministerio nazionalik. Baina errealitate objektibo horrek ez dio Euskal Curriculuma-ren aldeko estrategiari ateak ixten.

Udalbiltzaren lehenetsuna Euskal Curriculuma aplikatzeko nazio estrategia antolatzea da. Nazio estrategia horren helburua honako hau da: Euskal Curriculuma praktikan (hau da, egunez egun ikastetxean eta klase barruan ematen den curriculumean) adostasunak lortu eta baliabideak sortzea, Euskal Herri osoan.

Ikastetxe eta irakasle bakoitzak hezkuntza planteamendu propioak garatzeko apustua egin dezake, baldin eta horretarako borondatea baldin badu. Udalbiltzak egiten duen proposamena horixe da hain zuzen ere: ikastetxe bakoitzak Euskal Curriculuma aplikatzeko apustua egin dezan, bere errealitatek abiatuta eta beraz curriculum nazionala bere errealiterara egokituz. Planteamendu hau Euskal Herri osoan garatu daiteke, berdin Leitizan, Senperen edo Orion, nahiz eta tokian toki zailtasun gehiago ala gutxiago egongo den. Ikastetxeko hezkuntza proiektua eta curriculum proiektua dira horretarako tresna egokienak, horiek baitira ikastetxearen hezkuntza jardueraren erreferentzia. Hortaz, bertan gauzatu behar da Euskal Curriculuma, ikastetxeko errealiterara egokituta.

Hala ere, borondatearekin ez da nahikoa. Horrekin batera Euskal Curriculuma aplikatzeko bitartekoak sortu behar dira. Curriculuma aldizka ebaluatu eta berritu, curriculumean sakondu, irakasleen formakuntza bideratu, baliabide pedagogikoak sortu... Dimentsio handiko lana da hau eta arlo horretan dabilten eragileen adostasuna eta elkarlana bultzatzen duena. Bide horretan, orain arte bezala, elkarlanean eta zintotasunez lan egiteko konpromisoa berresten du Udalbiltzak.

Aplikatu dezagun Euskal Curriculuma. Erein dezagun biharko Euskal Herria.



Euskal herritarren eskubideen urraketen gaineko txostena

2002ko azaroan, hainbat eragile politikorekin, sindikalekin eta sozialekin batera eta milaka herritarren parte hartzeaz, Udalbiltzak EUSKAL HERRIAREN ESUBIDEEN KARTA-ren proposamena aurkeztu zuen. Horretarako, Nazio Batuen agiria, Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala, eskubide zibilei eta politikoei zein eskubide sozioekonomikoei eta kulturei buruzko nazioarteko hitzarmenak eta eskubidei buruzko nazioarteko beste itun batzuk bildu eta Euskal Herriko errealliterara egokitu zituen.

2005eko urrian EH'06 Nazio Eztabaida antolatu zen Euskal Herriaren egoera aztertu eta nazio gisa bizirik iraun eta garatzeko, eta euskal herritarren eskubideen egoerari buruzko txostena eskatu zitzaion Udalbiltzari.

Lana ez da erraza izan. Eskubideen Karta abiapuntu hartuta, eskubideak atalez atal sailkatu eta euren egoerari buruzko datuak biltzeari ekin dio Udalbiltzak azken hilabeteetan, bai nazio eskubideen alorrean, bai giza eskubideen alorrean, eta, egiturazko urratzeen ikusezintasunak, Euskal Herriko behatokiaren ia erabateko existentziarik eza eta eskubideen egoerari buruzko Euskal Herriko datuen gabeziak bidea oztopatu badute ere, zailtasunak zailtasun, helburuak betetzen ari gara, aurrez ikusitako epeak luzatu behar izan baditugu ere.

Nazio eztabaida

Aipaturiko zailtasunak direla-eta, urriaren 29an Burlatan egin zen EH'06 Nazio Eztabaidan, Udalbiltzako lehendakari Loren Arkotxak euskal herritarren eskubideen egoera iragarri besterik ezin izan zuen egin. Orduan, Udalbiltzak 2001. urtetik

Une politiko hau kontuan harturik, Euskal Herriaren etorkizunean berebiziko garrantzia duen egitasmo bat da hau

euskal herritarren eskubideen alorrean egin duen lanaren berri eman zuen, eta Euskal Herriko Eskubideen Kartarako egin proposamenaren garrantzia nabarmendu. Alde horretatik, euskal herritarren eskubideen egoera neurtzeko tresnatzat definitu zuen Karta, eta nazio erakundeak euskal herritarren eskubideekin hartu duen konpromiso sendoa berretsi zuen, oraingo eta geroko Udalbiltzaren ardatza dela gogoratuz.

Aipatu zuen bigarren alderdia Karta osatzeko metodologia izan zen, eskubideen egoerari buruzko txostena egiteko prozedura berdina baita. Ildo horretan, herri eragileek Euskal Herriko egoera aztertzeko duten garrantzia nabarmendu zuen, eta laguntza eskatu zien bertan zeuden ordezkariak, behin betiko txosten egokia burutzeko.

Aurreko elementu horiek azaldu ondoren, txostenaren atalak aurkeztu zituen: sarrera, 2006ko txostena, eta gomendioak, iradokizunak eta proposamenak biltzen dituena. Hiru zatietako ezaugarri orokorren berri eman ostean, 2006ko txostenean murgildu zen: nazio eskubideen, giza eskubideen eta oinarritzko askatasu-



nen bermean, emakumezkoen aukera berdintasunerako eskubidearen bermean, euskaraz bizi eta osorik garatzeko eskubidean, kultur eta nortasun ezaugarriak adierazteko eskubidean, bizimodu duinerako eskubidean, balibide naturalez eta zientziaren aurrerapenez gozatzeko eskubidean eta, azkenik, beste herrietako eskubideen begirunean.

Atal guztietako behin betiko emaitza biribilak amaitzeko izan arren, dagoeneko bi ideia ondoriozta daitezkeela adierazi zuen: alde batetik, egoera estatikoa ez dela eta eskubideen egoeraren bilakaera aztertzeko prozedura iraunkorrek jarri behar direla abian; bestetik, eskubideak urratu urratzen direla. Izan ere, indarrean dagoen esparru juridiko eta politikoak ez ditu

bermatzen euskal herritarren oinarritzko eskubideak, eta urratzeak alor guztietan dira nabariak eta larriak, hainbat adibide grafikok frogatzen duenez.

Lana burutzeko konpromisoa berretsiz eta herri eragileen lankidetzara eskatuz amaitu zuen agerraldia.

Une politiko hau kontuan harturik, Euskal Herriaren etorkizunean berebiziko garrantzia duen egitasmo bat da hau. Nazio Eztabaida Gunearekin harturiko konpromisoa bete ondoren, txostenak aurrera jarraituko du datozen hilabeteetan, edukia osatzeko aldera. Norentzako naturala den Euskal Herriko gizartearen esku jarriko da baina, alde aurretik, udal hautetsi guztiek haren berri izateko parada izango dute Udalbiltzaren Batzar Nagusian, azaroan.



Abenduaren 16a, Naziotasun Eskubidearen eguna

Nazioarteko erakundeek Giza Eskubideen Egun izendatu dute abenduaren 10a eta, urtero bezala, aurten ere hainbat ekimen antolatuko da munduan zehar. Eskubideen eguna izanik, eta kontuan izanik bai Euskal Herriaren eta bai euskal herritarren eskubideak ukatu egiten direla une honetan, aldarrikapen eta salaketa egun bihurtu behar dugu egun hau. Gure naziotasuna eskubidea da, baina eskuratu egin behar dugu eta, horretarako, Udalbiltzak Naziotasunerako Eskubidearen Eguna antolatuko du berriz abenduaren 16an.

Udalbiltzak beste urrats bat emango du aurten, eta Naziotasunerako Eskubidearen Eguna bizati garrantzitsu izango dituzte: alde batetik, urteroko presentzia gain, harago joan nahi dugu Durangoko azokan eta, horregatik, EHNA bideratzeko aukera izango da bertan, beharrezko agiriak aurkeztuta betiere; gainera, EHNA dunek eskakizun ofiziala betetzeko aukera izango dute. Bestetik, abenduaren 16an EHNA bideratu eta eskakizun ofiziala egiteko aukera izango da Euskal Herri osoko ehunka herritan.

Hasieran aipatu dugunez, egun hau nazio izateko gure eskubidea aldarrikatzeko erabiliko dugu, nazioarteko oihartzuna lortzeko, eta gure eskubidea urratu egiten den bitartean jarraituko dugu Naziotasunerako Eskubidearen Eguna antolatzen, hots, Euskal Herria nazioa dela onartu ar-

te. Hala ere, egunero euskal herritar izatea ukatzen zaigun gisa berean, egunero erabili eta islatu dezakegu gure eskubidea, baina egun tresna bakarra dugu horretarako. Alde horretatik, EHNA txartela baino gehiago da; naziotasun inposatu bati aurre egiteko gure eskubidearen erabilera praktikoa da.

Gaur egungo egoera politikoan, inoiz baino garrantzitsuagoa da euskal herritarro urratu egiten zaizkigun eskubideak salatzea, eta ildo horretan dator Udalbiltzak laster aurkeztuko duen txostena. Haatik, ezin dugu horrekin etsi. Euskal herritarren eskubideak eta Euskal Herriaren berearen eskubideak aitortzeko, ez dugu urratzeak salatu soilik egingo, eskubideak egunero praktikoki erabili ere baizik, Udalbiltzak sortuta-

ko tresnaz, EHNaz. Hartara, norbere ekarpenaren bidez, ekarpen kolektiboa ere egingo dugu eta, azkenean, Euskal Herriaren lurraldetasuna eta erabakitze eskubidea onartzea lortuko dugu.

Eskubidearen erabilera

Esan bezala, EHNA dugu gure eskubidearen erabilera praktikoa, pertsona gisa dagokigun eskubidearena, baina ez da nahikoa. Euskal herritarrok aitortzeaz gain, gainerako herriek gure etorkizuna erabakitze eskubidea ere aitortu behar dute eta, horretarako, Udalbiltzak beste ekimen bat jarri zuen abian iaz: eskaki-

EHNA dugu gure eskubidearen erabilera praktikoa, pertsona gisa dagokigun eskubidearena, baina ez da nahikoa



zun ofiziala, bi estatuen inposizioa salatzeaz gain, gure naziotasuna aitortu eta egin beharrekoak egiteko eskatzen diona NBERi.

Jakina da, gure eskubideak errespetatuak izan daitezten, hainbat erakunderen babesa behar dugula, are gehiago erakunde honek eskubideak zaintzeko ardura duela kontuan izanik. Hori dela-eta, norbere ekarpenaren bidez (eskakizun ofiziala betez), herri gisa agertuko gara berriz ere NBERen aurrean.

Hautetsiei dagokigu, gure herrietan, herritar orori aukera hau berma-

tzea, urte osoan zehar eta, batez ere, abenduaren 16an, orduan are garrantzikoagoa baita gure herrietan EHNA eta eskakizun ofiziala betetzeko aukera bermatzea. Lerro hauen bidez, dei egiten dizuegu egun honetan zuen herrietan EHNA bideratu eta eskakizun ofiziala betetzera.

Edonola ere, nabarmendu nahiko genuke zer nolako garrantzia duen une honetan nor bere naziotasunerako eskubidea aldarrikatzeak, abian den prozesuari ekarpenak egiteaz gain, beraz bultzatzeko moduan baita herritar oro hartara.



Naziotasuna eta hizkuntza, bi eskubideren gauzatzea diasporan

Udalbiltza eskubideen aldeko konpromisoan murgildu da sortu zenetik. Hartara, nazio erakundearen izateko zioa Euskal Herrian egunerokoan gertatzen diren eskubideen urratzeak azaleratu, herritar gisa dagozkigun eskubideen alde borrokatzen lagundu eta eskubideok errespetatu egin daitezzen aldarrikatzea izan da.

Lehen urratsak Euskal Herriatik kanpo bizi den euskal erkidegoarengana zuzendu zituen hasiera-hasieratik, euskal diasporaren ekarpena eta parte-hartzea oinarritzotzat jotzen baitzuten. Europako eta, batez ere, Ameriketako herriak izan dira euskal diasporaren harrera lekuak, baina teknologia berriei eta zuzeneko harremanari esker gure artean zegoen distantzia txikiagotzea lortu dugu pixkana. Urte hauetan, informazioa zabaltzea izan da gakoetako bat, kanpoan hobeto ulertarazteko Euskal Herriaren egoera politikoaren bilakaera.

Une honetan, gure herriak urte luzez jasan duen gatazka historiko politikoa konpontzen hasi da. Orain, gure arteko harremanak inoiz baino garrantzi handiagoa duen honetan, Udalbiltzak egiten dituen ahaleginak areagotuko ditu, euskal diasporako ki-deek eurek ere konponbidearen parte direla senti dezaten.

Dinamika diasporarekin

Nazio erakundeak jauzi kualitatibo eman du azken urteetan diasporarekin egiten duen lanean. Euskal Herriko Naziotasun Aitormenaren inguruko dinamika euskal etxez euskal etxe zabaltzen ari da eta dagoeneko Euskal Herriatik kanpoko hamar bat lekutan bidera daiteke EHNA, hala nola, Ar-



gentinako hainbat euskal etxetan eta Bartzelonan. Gainera, Mexiko, Amerikako Estatu Batuak eta Eskozia gehituko zaizkie abiatu berri den ikasturte honetan.

Orain biltzen ari garen uzta ez da ustekabekoa. Euskal Herriaren mugetatik kanpo bizi diren euskaldunak gero eta kontzienteagoak dira euskal herritar gisa eskubideen jabe direla, eta eskura dituzten tresnak erabiltzen hasiak dira. Ildo horretan, EHNA bitarteko ezin egokiagoa da jatorrizko herriarekin lotzeko.

Ez da hau, baina, nazio erakundea lantzen ari den eremu bakarra. Badira jada urteak Udalbiltza gure hizkuntzaren inguruko ekimenak antolatzen hasi zela. Gogoratzekoa da duela hiru bat urte barnetegia antolatu zela Pampan eta euskarazko irakasleak azken urteetan hainbat euskal etxetara heltzen ari

Euskal Herriko egoera betidanik izan da jakin-min iturri ehunka kilometrora bizi diren euskaldunentzat

direla. Aurten, berriz, nazio erakundeak Argentina Euskaraz proiektua jarri du martxan, urtean material pedagogiko, didaktiko eta politikoa prestatu, askotariko ikastaroak antolatu eta bitartekotza lana egitearren Argentina-ko euskal etxeekin eta bertara joan be-

har diren irakasleekin.

Euskal Herriko egoera betidanik izan da jakin-min iturri ehunka kilometrora bizi diren euskaldunentzat. Horregatik, ekimen honen bidez, euskarazko irakasteaz gain, gure xedea gure nazioaren egunerokoa gehiago hurbiltzea da: kulturaren eta hizkuntzaren egoera, prozesu politikoa, musika eta dantza... Dena da beharrezko arbasoen jaioterria hobeto ezagutzeko. Era berean, Argentinara joan diren irakasle bidez, beste urrats txiki bat ematen ari gara diasporako egoera hobeto ezagutzeko.

Gure konpromisoa adieraztea berriz ez zaigu falta, eta hortaz, datozen urteetan ekimen honekin aurrera joko dugu, Argentinan ez ezik, beste herrialde batzuetan ere. Dei egin nahi dizuegu esperientzia honetan parte har dezazuen.



Nazio Instituzioa berriro Argentinako Euskal Astean

Urtero bezala, Argentinako Euskal Etxeak haien Euskal Aste Nazionala ari dira antolatzen. Aurten, Argentinako euskal komunitatearen jairik garrantzitsuena Cordoban izango da urriaren 23tik 29 bitartean, eta bertara gerturatuko dira Udaltzako kideak.

Gogoratu behar da azkeneko urteetan Udaltzako ez duela utz egin diasporako hitzordu honetan. Urtez urte nazio instituzioaren ordezkariak presente egon dira udazkeneko aste honetan zehar antolatzen diren foro, hitzaldi eta ekitaldi anitzetan. Hor izan dira 2004an La Platan ospatu zen Euskal Astea; 2003an Villa Marian (Cordoban) ospatu zenean; 2002an Rosario edota 2001ean Mar de Platan antolatu zenean.

Gainera, iaz Necochean ospatu zen Euskal Astearen markoan, instituzio nazionalako kideek urrats kualitatibot bat eman zuten naziotasunaren eskubidearen aldrrikapenean. Izan ere, Necochean bertan EHNA izapidetzeko lehendabiziko Hitzarmenak eta Gaikuntza Agiriak sinatu ziren Argentinako hainbat euskal etxeekin. Geroztik, eta pixkanaka pixkanaka gero eta gehiago dira ekimen honetara gehitzen ari diren euskal etxeak.

Aurten ere Udaltzako Cordoban izango da. Gure herriak bizi duen

Urtez urte nazio instituzioaren ordezkariak presente egon dira udazkeneko aste honetan zehar antolatzen diren foro, hitzaldi eta ekitaldi anitzetan

egoera politiko itxaropentsu honetan, nazio instituzio honek inoiz baino ardura gehiago erakutsi nahi du euskal komunitatearen harremanekiko. Horregatik, ekimenak proposatu eta diasporaren parte hartze bideak ahalbidetzen saiatuko da, diasporako kideak ere martxan dagoen prozesu honen partaide senti daitezten.

Euskal Irratiek eta Udaltzako elkarlan akordioa sinatu zuten urriaren 6an

Udaltzako Euskal Herriko Udalen eta Udaltzako Hautetsien Biltzarra nazio eraikuntza bultzatzeko jaio zen 1999an,

“Beraz, UDALTZAKO BILTZARAREN jarduerara, honako honetara bideratuko da:

... Euskal Herriaren nazio eraikuntza bultzatzea, prozesu dinamiko eta demokratikogisa ulerturik eta euskal herritar guztien erabakimen eta parte hartze askean oinarriturik.

Herrialde guztietako udalerrien arteko harremanak eraikitzen laguntzea, hizkuntza, kultura, kirola, ingurugiroa, lurraldearen antolaketa, ekonomigarapena eta ongizitatea bezalako esparruetan udaltzako ekintza bateratuei aukera emanez...”

Konpromiso hori Euskal Herriaren eraikuntzan diharduten eragileekin elkarlanean aritzeko egitasmoak sustatuz gauzatzen da urtero-urtero, eta azkena Euskal Irratiekin izan da.

Euskal Irratiek azken 25 urteotan euskararen erabilera Lapurdiko, Nafarroa Behereko eta Zuberoako hedabideetan sustatu eta euskararen normalizazioa bultzatzeko egin du-

ten lana aitortu eta eskertzeaz gain, ezinbestekoa iruditu zaigu 1997tik, Federazio osatu zenetik Euskal Herria egituratzeko (barnealdeko eta kostaldeko eta gainerako lurraldeetako euskaldunekiko harremana estutzeko) egindako lana nabarmentzea.

Udaltzako “Euskal Irratiak 2005-2010” etorkizuneko apustu eredugarria bultzatu nahi du elkarlan akordio honen bidez, us-te baitu ikusentzunezkoek garrantzi estrategikoa dutela herrien garapenean zein hizkuntzaren erabilerean normalizazioan. Urteetan lan itzela egin ondoren, euskarazko hedabideek Lapurdin, Nafarroa Beherean eta Zuberoan lortu emaitzak gauzatzen lagundu nahi dugu.

Azkenik, Euskal Herriak komunikabide propio eta euskaldunak behar ditu; ezinbestekoa dugu euskal komunikazio esparrua osatzea. Hori dela-eta, elkarlanerako akordio honen helburua hainbat eragile (hala nola, Euskal Irratiak) egunez egun egiten ari den lana babestu eta sustatzea da eta, ildo horretan, beste akordio batzuk sinatzeko konpromiso sendoa adierazi nahi dugu.





Urriaren 25a, beste geltoki bat Euskal Herriko gatazka nazioarteko bihurtzeko (06/10/23)

Euskal Herriko gatazka politiko eta historikoa nazioarteko bihurtzeko prozesuak hainbat fase izan ditu. Urteetan, Euskal Herriko askotariko eragile politikoak, sozialak, sindikalak eta instituzionalak munduan ibili dira hemengo egoeraren berri ematen, gure herriko gatazkaren jatorri historikoa ezagutarazi eta konponbide politikoa aldarrikatzen. Nazioarteko foroak eta munduko goi bilerak, biltzarrak eta batzarrak... Esparru askok eta askok

izan dute Euskal Herriko aferaren berri zuzenean.

Zazpi urteko ibilbide xumean, Udalbiltza bera ere presente egon da nazioarteko hainbat bileretan (hala nola, Porto Alegreko Munduko Gizarte Foroaren bileretan, Europako Gizarte Foroarenean eta Tokiko Agintarien Foroarenean) eta nazioarteko bestelako biltzarretan. Era berean, gogoratzekoa da nazio erakunde honen Herrien Eskubideen Nazioarteko Batzarra antolatu zuela 2002. ur-

*Nazioarteko
foroak eta
munduko goi
bilerak... Esparru
askok izan dute
Euskal Herriko
aferaren berri*

tearen bukaeran, Europako eta munduko herriei autodeterminazio eskubidearen inguruko gure ekarpena egin nahian. Oso prozesu desberdinek aztertu ziren bertan, eta elkarrekin egindako hausnarketak ikasteko balio izan zuten.

Denbora honetan guztian, alabaina, estatu espainolak eta frantsesak oztopo anitz jarri dute nazioarteko esparruan, eta gure nazio gatazka politiko historikoa desitxuratzen zuten aldebakarreko irakurketak ere



dutako Europako gobernuek sostengua eman zioten jendaurrean Zapateroren gobernuari, eta Europako hainbat buruk Estatu Espainolak abiatutako bidea goraiatu zuten; esaterako, Italiako lehen ministro Romano Prodik konponbiderako prozesua jazotzeko moduko egoeran gaudela ziurtatu du aste honetan bertan, eta hilabete honen hasieran, Britainia Handiko lehen ministro Tony Blairrek ere Zapateroren gobernuaren jarrera txalotu du.

Europako gatazketan esku hartzea ez zaie arrotza Europako erakundeei. Izan ere, urteetan politikoki zein ekonomikoki bultzatu dute Irlandako gatazka konpontzearen aldeko bidea, hainbat programa antolatuz eta prozesu demokratikoaren babesletzat agertuz; ildo berean, Europako erakundeak erreferente bihurtzen ari dira berriro ere Madrilgo gobernuarentzat. Azken finean, oso garrantzi handiko pausotzat hartu behar da bai Europako Parlamentuak eta bai Europako Kontseiluak Euskal Herria euren gai zerrendan sartu izana.

Europako Parlamentuan izango den eztabaida honetan, dudarik ez, garrantzi nabarmena izango du Europako parlamentariak Nazio Eztatikoa Gunearen ekimenez osatu zuten Friendshipak. Talde sozialistak, liberalak, Europako Ezker Batuak, Berdeak eta ALEk hitzartutako testuak Euskal Herriko gatazkaren izaera politikoa onartzen du, eta sostengua ematen dio abiatutako prozesuari, bortizkeriaren erabilera gaitzesten duen aldi berean; halaber, sortu behar den esparruan indar politiko guztiek egon behar dutela presente eta gatazka bukatzeko mekanismo egokiak bilatu behar direla nabarmentzen du. Hortik ondorioztatzen da, beraz, Europako erakundeek onartu egingo dutela gatazka politikoa dela, eta Europako arazoa dela, estatu espainolaren edo frantsesaren barne arazoa bakarrik izan beharrean.

Eztabaida honen bidez lortu nahi den helburua, azken batean, Irlandako prozesuak izan zuen sostengu bera

Nazioarteko sei pertsona ezagunek joan den astelehenean kaleratu zuten agiriak berebiziko garrantzia du egoera honetan guztian

lortzea da, baina, arrakasta izateko aukera asko dauden arren, argi dago Europako buru politikoen borondatearen esku dagoela, Madrilgo gobernu buruaren esku dagoen neurri berean ekainaren 29an esan zuena bermatzea, hau da, euskal herritarrok erabakitzen duguna errespetatuko duela.

Agiri garrantzitsua

Zalantzarik gabe, edonola ere, nazioarteko sei pertsona ezagunek joan den astelehenean kaleratu zuten agiriak berebiziko garrantzia du egoera honetan guztian. Haren bitartez, nazioarteko sei buru politikok ETA erakundeak, Espainiako Gobernuak eta Euskal Herriko eragile politikoek, sindikalek eta sozialek emandako urratsak goraiatu zituzten eta, era berean, dei egin zuten gatazkaren arrazoiak eta eraginak ezabatzea, konponbide eta normalizazio demokratikoaren ildoan. Euskal Herriaren beraren izaera onartzeaz gain, gatazka konpontzeko gakoa erabakitzeko eskubidean datzala nabarmendu zuten eta, orobat, gatazkaren izaera politikoa dela-eta, berau bide demokratikoaren, elkarriketaren eta negoziazioaren bidez soilik konponduko dela nabarmendu zuten.

Nazioarteko sostengu horrek behar bezainbesteko erantzukizunaz jokatzea behartzen gaitu Europako zein Euskal Herriko eragileak, baita euskal herritarrek erabakitzeko eskubidea bermatzeko beharrezko pausoak ematera ere.

Konponbiderako Mahaiak eta Friendshipak gure herriarentzat historikoa izango diren eztabaida eta bozketan hauetan presente egotera gonbidatu gaituzte Euskal Herriko eragileok, eta Udalbiltza nazio erakundeak gure herriarentzako konponbidean parte hartzeko konpromisoa berretsi eta Estrasburgon egingo den eztabaidan egingo dela iragarri du.

Loren Arkotxa, Udalbiltzako lehendakaria
Miren Odriozola, Nazioarteko
Batzordeko burua

ugariak izan dira, baina urteetan gatazkatzat definitu dutenak beste maila batera heldu behar zuen argi eta garbi. Azken urteotan, bere eskubideak errespetatuak izan daitezkeen eskatzen duen herri baten existentzia kanpoan aditzera ematea ez da batere erraza izan.

Une erabakigarria

Euskal gatazka une politikorik erabakigarriaren sartu den guztietan, nazioarteko eragileek euren babesa adierazi dute. Ildo horretan, gogoan izan beharra dago Lizarra-Garaziko Hitzarmenaren garaian halako adierazpen anitz izan zela, baita martxoaren 22an, ETA erakundeak bere ekimenaren berri eman zuen egun berean ere; orduan, nazioarteko hainbat erakunde emandako urratsa agurtu zuten, bai Nazio Batuetako idazkari nagusiak, bai Etxe Zuriak, eta baita Vatikanok berak ere. Are gehiago, egun horietan, Europako Kontseiluan bil-



Ha llegado la hora de Udalbiltza. Emprendamos el camino en común

Como viene siendo habitual, el aniversario de Udalbiltza, celebrado el día 18 de septiembre, ha coincidido con el comienzo del curso político pero, en comparación con otros años, este año nos ha sobrevenido en un momento muy significativo, ya que estamos a las puertas del proceso que podría llevar a la resolución definitiva del conflicto y la consecución de un marco democrático.

Realmente, el hecho de que la posibilidad de superar el conflicto definitivamente se halle más cerca que nunca no significa que se resuelva obligatoria e inmediatamente pero, al menos, el estrechamiento de relaciones entre los diversos partidos, la voluntad demostrada por la mayor parte de la ciudadanía y la inclusión de esta cuestión en la agenda europea denotan que nos encaminamos en la dirección correcta.

Hay quien trata de obstaculizar el proceso, y también quien actúa cobardemente, pero, por encima de todo ello, resulta innegable que Euskal Herria está dando lugar a las condiciones necesarias y que fuera de sus fronteras cada vez más agentes están mostrando su disposición a colaborar.

En definitiva, ha llegado el momento de abordar la esencia del conflicto. Ha llegado el momento de resolverlo. Ha llegado la hora de observar las claves de este proceso histórico de ámbito internacional y carácter político. Ya es hora de reconocer y respetar los derechos de Euskal Herria y la ciudadanía vasca.

Llegado este punto, desgraciadamente podemos comprender el vértigo y la cobardía de ciertos agentes, así como la irresponsabilidad de la que hacen gala otros, pero, por encima de todos ellos, queremos pensar que existe la vo-



El día 18 de noviembre, Asamblea General en el cine de Beasain

luntad de conducir el proceso por el buen camino. Ya no hay excusas. Tal y como se ha reiterado en repetidas ocasiones, ha llegado el momento de crear la mesa para la resolución del conflicto.

Udalbiltza tiene la voluntad de convertirse en un agente activo en favor del proceso político, para lo que se reafirma en los compromisos que le corresponden en el impulso de éste: la elaboración de un examen profundo de la situación de los derechos de la ciudadanía vasca y la reestructuración de la institución nacional.

Con objeto de acometer ambos objetivos, el próximo día 18 de noviembre celebraremos nuestra Asamblea General en el cine de Beasain, donde aprobaremos el balance realizado el año pasado y presentaremos el nuevo plan para el presente. De hecho, éste no es un año de transición. Al contra-

rio: al final de este curso los ayuntamientos de Araba, Bizkaia, Gipuzkoa y Nafarroa Garaia serán renovados, al igual que los de Lapurdi, Nafarroa Beherea y Zuberoa algunos meses más tarde, antes de finalizar el año 2007.

En este momento tan interesante en que el futuro de este pueblo está en juego, la Asamblea General constituye una ocasión para participar en el debate estratégico que la única institución nacional vigente pretende iniciar sobre su futuro. Sirva este ejemplar del boletín Udal Hitza, que todos los cargos electos municipales de Euskal Herria recibiréis en vuestros respectivos ayuntamientos, como invitación.

Con la esperanza de que nos reunamos en la Asamblea, recibid un fuerte abrazo.

Loren Arkotxa, presidente de Udalbiltza



16 de diciembre, día del derecho a la nacionalidad

Las instituciones internacionales han designado el día 10 de diciembre como Día de los Derechos Humanos y, como viene siendo habitual, se organizarán diversos actos en todo el mundo. Siendo como es el día de los derechos, y teniendo en cuenta que tanto Euskal Herria como la ciudadanía vasca ven negados sus derechos, debemos convertir este día en un día de reivindicación y denuncia. Nuestra nacionalidad es un derecho, pero debemos alzarlo, para lo que Udalbiltza vuelve a convocar, el 16 de diciembre, el Día del Derecho a la Nacionalidad.

Udalbiltza avanzará un paso más este año, y el Día del Derecho a la Nacionalidad constará de dos apartados: por una parte, además de la presencia anual, queremos ir más allá en la Feria de Durango, por lo que ofreceremos la posibilidad de tramitar la Declaración de Nacionalidad Vasca (EHNA) a quienes presenten los documentos necesarios; además quienes ya poseen el EHNA tendrán ocasión de rellenar la instancia oficial. Por otra parte, el día 16 de diciembre dispondremos todos los medios necesarios para tramitar el EHNA y cumplimentar dicha solicitud oficial en cientos de municipios de toda Euskal Herria.

Tal y como hemos afirmado en un principio, aprovecharemos este día para reivindicar nuestro derecho a ser una nación, para obtener difusión mundial, y continuaremos organizando este día mientras nuestro derecho siga siendo violado, es decir, hasta que Euskal Herria se vea reconocida como nación. No obstante, al igual que nuestro derecho a ser vascos y vascas es conculcado a diario, también podemos ejercitarlo y reflejarlo a diario, pa-



En la Feria de Durango ofreceremos la posibilidad de tramitar la Declaración de Nacionalidad Vasca (EHNA) a quienes presenten los documentos necesarios

ra lo que contamos con un único instrumento. En este sentido, el EHNA, más que un carné, es el ejercicio práctico de nuestro derecho ante la imposición de una nacionalidad.

En la coyuntura política actual, la denuncia de los derechos que la ciudadanía vasca ve violados es más importante que nunca, y es en este sentido en el que se sitúa el informe que Udalbiltza presentará próximamente. Sin embargo, no podemos conformarnos con la mera denuncia y, para que los derechos de la ciudadanía vasca y Euskal Herria sean reconocidos, no sólo vamos a reivindicarlos, sino que, además, los ejercitaremos mediante el instrumento creado por Udalbiltza, el EHNA. Así, a través de aportaciones individuales, también haremos una aportación colectiva y lograremos que la territorialidad de Euskal Herria y su derecho a decidir sean reconocidos.

Así, el EHNA constituye el ejercicio práctico de nuestro derecho, del derecho que nos corresponde como personas, pero esto no es suficiente, porque, además de reconocer a la ciudadanía vasca, las restantes naciones también deben reconocer nuestro derecho a decidir nuestro futuro. Para ello, Udalbiltza puso en marcha el año pasado una segunda iniciativa: la instancia oficial que, además de denunciar la imposición por parte de los dos estados, exige a la ONU que haga lo necesario para reconocer nuestra nacionalidad.

Resulta evidente que, para que nuestros derechos sean reconocidos, necesitamos el apoyo de diferentes instituciones, más si cabe teniendo en cuenta que esta institución está al cargo de la defensa de los derechos. Por ello, a través de aportaciones individuales (rellenando la solicitud oficial), también nos presentaremos como pueblo ante las Naciones Unidas.

Es a los cargos electos municipales a quien corresponde, cada cual en su ámbito, garantizar esta posibilidad a toda la ciudadanía durante todo el año y más especialmente el día 16 de diciembre, cuando garantizar la posibilidad de tramitar el EHNA y rellenar la instancia oficial en nuestros municipios adquirirá mayor importancia que nunca. Mediante estas líneas, os hacemos un llamamiento a que en este día tramitéis el EHNA y cumplimentéis la instancia oficial.

En cualquiera de los casos, cabe destacar la importancia en este momento de reivindicar el derecho a una nacionalidad propia, dado que, además de realizar una aportación al proceso abierto, toda la ciudadanía tiene así medios para impulsarlo.



Carta de los Derechos de Euskal Herria

En noviembre de 2002, en colaboración con diversos agentes políticos, sociales y sindicales y con la participación de miles de ciudadanos y ciudadanas, Udalbiltza presentó la propuesta de CARTA DE LOS DERECHOS DE EUSKAL HERRIA. Para ello, había recogido la carta de las Naciones Unidas, la Declaración Universal de los Derechos Humanos, los pactos internacionales sobre los derechos civiles y políticos, así como sobre los derechos culturales y socioeconómicos, y diferentes tratados internacionales de derechos, y los había adaptado a la realidad de Euskal Herria.

En octubre de 2005, se convocó el Debate Nacional EH'06, donde se analizó la situación de Euskal Herria y su supervivencia y desarrollo como pueblo y se solicitó a Udalbiltza la elaboración de un informe sobre la situación de los derechos de la ciudadanía vasca.

La labor no ha resultado fácil. Partiendo de la Carta de los Derechos, Udalbiltza ha procedido durante los últimos meses a la clasificación en apartados de los derechos enumerados y a la recogida de datos sobre su situación, tanto en materia de derechos nacionales como de derechos individuales, y, si bien la invisibilidad de las violaciones estructurales, la casi absoluta falta de observatorios nacionales y la falta de datos de ámbito nacional sobre la situación de los derechos han dificultado nuestro camino, a pesar de las dificultades, estamos alcanzando nuestros objetivos, aun cuando hayamos tenido que prolongar los plazos fijados.

Como consecuencia de las citadas dificultades, el presidente de Udalbiltza, Loren Arkotxa, no pudo más que dar un adelanto de la situación de los derechos de la ciudadanía vasca a lo largo del Debate Nacional EH'06, celebrado en Burlata el 29 de octubre, por el que dio a conocer el trabajo realizado por Udalbiltza en la esfera de los derechos de la ciudadanía vasca y destacó la importancia de la propuesta re-



alizada para una Carta de los Derechos de Euskal Herria. En este sentido, definió la Carta como un instrumento imprescindible para la evaluación de la situación de los derechos de la ciudadanía vasca y reafirmó el firme compromiso adquirido por la institución nacional con éstos, recordando que constituye uno de los ejes de la presente y futura Udalbiltza.

El segundo aspecto mencionado versó sobre la metodología aplicada para la elaboración de la Carta, ya que se trata de la misma que se ha aplicado para la elaboración del informe sobre la situación de los derechos. En este

sentido, Loren Arkotxa subrayó la importancia de los agentes populares en el estudio de la situación de Euskal Herria y solicitó su colaboración a los representantes allí presentes, de cara a la elaboración de un informe definitivo.

Tras aclarar estos elementos, el presidente de Udalbiltza presentó los apartados del informe: la introducción, el informe relativo al año 2006 y el apartado integrado por las recomendaciones, sugerencias y propuestas. Después de un resumen de las características principales de estos tres apartados, procedió a profundizar en el informe: el respeto a los derechos nacio-

nales, humanos y libertades fundamentales, el respeto al derecho a la igualdad de oportunidades de las mujeres, el derecho a vivir en euskera y desarrollarse plenamente, el derecho de expresión de los rasgos culturales e identitarios, el derecho a una vida digna, el derecho al disfrute de los recursos naturales y los adelantos de la ciencia y, finalmente, el respeto a los derechos de otros pueblos.

Aun cuando los resultados definitivos de todos los apartados están por elaborar, Arkotxa declaró que ya se pueden extraer dos conclusiones: por una parte, la situación no es estática y hace falta poner en marcha procedimientos continuos para el análisis de la evolución de la situación de los derechos y, por otra parte, la efectiva violación de derechos. De hecho, el marco jurídico-político vigente no garantiza los derechos fundamentales de la ciudadanía vasca y las violaciones son evidentes y graves en todas las esferas, como demuestran diversos ejemplos gráficos.

La intervención finalizó con la reafirmación del compromiso de trabajar y la petición de colaboración a los agentes populares.

Considerando este momento político, éste constituye un proyecto de una importancia vital para el futuro de Euskal Herria. Tras el cumplimiento del compromiso adquirido con el Foro de Debate Nacional, el informe continuará su camino durante los próximos meses, con objeto de completar su contenido. Se pondrá a disposición de su destinatario natural, la ciudadanía vasca, pero previamente, todos los cargos electos municipales de Euskal Herria tendrán ocasión de conocerlo, en la Asamblea General que Udalbiltza celebrará en noviembre.



Udalbiltza reivindica el derecho de Galiza y Catalunya a la autodeterminación

El 25 de julio y el 11 de septiembre Galiza y Catalunya celebran sus respectivos días nacionales. En tales fechas Udalbiltza hizo llegar su mensaje a ambos pueblos, reivindicando el derecho de la ciudadanía gallega y catalana a decidir libremente su futuro. Asimismo, invitó a las organizaciones políticas y sociales de ambas naciones sin estado a seguir de cerca el proceso abierto en Euskal Herria.

En ambos mensajes, firmados por la responsable de Relaciones Internacionales de Udalbiltza, Miren Odriozola, la institución nacional subrayó que el incipiente proceso de resolución del conflicto político en Euskal Herria “necesita del acompañamiento y apoyo de otras naciones sin estado que también luchan por el respeto a su derecho a la autodeterminación, única salida posible para nuestros pueblos”.

Tanto el 25 de julio, Día de la Patria Galega, como el 11 de septiembre, día de la Diada catalana, la Asamblea de Electas y Electos Municipales de Euskal Herria invitó a ambos pueblos “a seguir recorriendo juntos este largo camino que, inevitablemente, nos conducirá a la libertad, ésa misma que nunca nos debieron arrebatarnos”.

En la nota dirigida al pueblo y a las organizaciones políticas y sociales catalanas, Udalbiltza destaca que “este año, la conmemoración de la sangrienta pérdida de vuestros derechos como nación

Tanto en Euskal Herria como en Catalunya, los marcos impuestos por los estados se encuentran completamente desgastados

está enmarcada en un momento de particular interés para aquellas naciones europeas que hoy, en pleno siglo XXI, seguimos sin poder elegir democráticamente nuestro futuro”.

En ese contexto, remarca que “tanto en Euskal Herria como en Catalunya, los marcos impuestos por los estados se encuentran completamente desgastados y nuestras respectivas sociedades claman a gritos que se respete su palabra”, y destaca que la única solución a estos problemas pasa por respetar la palabra de la ciudadanía.

En otro tramo del texto, la institución nacional destaca el comprometido apoyo de amplios sectores de la sociedad catalana hacia el proceso abierto en Euskal Herria, “lo cual constituye un ejemplo más de la solidaridad entre ambos pueblos en su búsqueda de la libertad”. En similares términos se expresó hacia el pueblo gallego, al que también agradeció su solidaridad hacia Euskal Herria.

Euskal Irratiak y Udalbiltza firman un acuerdo de colaboración

La Asamblea de Ayuntamientos y Cargos Electos Municipales, Udalbiltza, nació en 1999, en Bilbo con el fin de impulsar la construcción nacional:

“Por tanto, la actividad y funcionamiento de Udalbiltza estarán orientados a:

Impulsar la construcción nacional de Euskal Herria, entendida como proceso dinámico y democrático y sustentado en la libre participación y decisión de todos los/as ciudadanos/as vascos.

Avanzar en el proceso de interrelación constructiva entre los municipios de todos los territorios, posibilitando una acción concertada de los representantes municipales en ámbitos tales como la lengua, la cultura, el deporte, el medio ambiente, la ordenación del territorio, el desarrollo económico, el bienestar social, etcétera”.

Dicho compromiso se materializa año a año a través del impulso de proyectos para la colaboración entre los diversos agentes implicados en la construcción de Euskal Herria, el último de los cuales se ha suscrito con Euskal Irratiak.

Además de reconocer y agradecer la labor que Euskal Irratiak ha realizado durante 25 años a favor del uso del euskera en los medios de Lapurdi, Nafarroa Beherea y Zuberoa y la normalización del

idioma, creemos necesario destacar la labor que ha realizado en favor de la estructuración de Euskal Herria (el estrechamiento de relaciones entre la costa y el interior y la comunidad vasca de los restantes territorios) desde 1997, año en que se fundó la Federación.

Con este acuerdo de colaboración, Udalbiltza busca impulsar una apuesta prometedora de futuro, “Euskal Irratiak 2005-2010”, ya que considera que el medio audiovisual ejerce una influencia estratégica en el desarrollo de los pueblos y la normalización del uso de una lengua. Así, tras la indescriptible labor que han llevado a cabo durante años, con este acuerdo queremos implementar los

resultados obtenidos por los diversos medios en euskera en Lapurdi, Nafarroa Beherea y Zuberoa.

Por último, Euskal Herria requiere de medios de comunicación propios y euskaldunes; es imprescindible que construyamos un espacio comunicativo vasco. Por ello, el fin de este acuerdo de colaboración radica en impulsar la labor que diversos agentes como Euskal Irratiak están realizando día a día y, en este sentido, declaramos nuestro firme compromiso de suscribir nuevos acuerdos de esta índole.





Nacionalidad y lengua, el desarrollo de dos derechos en la diáspora

Desde su fundación, Udalbiltza ha dedicado sus esfuerzos al compromiso en favor de los derechos y, así, la razón de ser de esta institución nacional ha consistido en sacar a la luz las violaciones de derechos que se dan diariamente en Euskal Herria, luchar por los derechos que nos corresponden y reivindicar el respeto a los mismos.

Desde un principio, los primeros pasos se dirigieron a la comunidad vasca residente al otro lado de las fronteras de Euskal Herria, ya que la aportación y la participación de la diáspora vasca eran consideradas fundamentales. Los lugares de acogida de ésta han sido países europeos y, sobre todo, americanos, pero gracias a las nuevas tecnologías y el contacto directo hemos ido logrando reducir la distancia que nos separaba. A lo largo de estos años, una de las claves ha consistido en la difusión de información, con objeto de que fuera de Euskal Herria se entienda mejor el devenir de nuestra realidad política.

En estos momentos, el conflicto histórico-político que nuestro pueblo ha padecido a lo largo de años se halla en vías de solución. En este momento en que la relación entre todas y todos nosotros reviste mayor importancia que nunca, la institución nacional redoblará sus esfuerzos para que los miembros de la diáspora vasca sientan que ellos también son parte de la resolución.

Durante los últimos años, Udalbiltza ha dado un salto cualitativo en la labor que realiza con la diáspora. La dinámica relativa a la Declaración de Nacionalidad Vasca ha ido extendiéndose de una euskal etxea a otra y ya son diez los lugares donde se puede tramitar el EHNA fuera de Euskal Herria (como diversas euskal etxeas de Argentina y Bar-



celona), a los que este curso se sumarán México, Estados Unidos y Escocia.

Este resultado no es casual. La comunidad vasca residente fuera de Euskal Herria es cada vez más consciente de los derechos que le asisten como ciudadanía vasca y ya ha comenzado a emplear los medios a su disposición. En este sentido, el EHNA es un instrumento inmejorable para vincularse al pueblo de sus orígenes.

Sin embargo, no se trata del único campo en que está trabajando Udalbiltza. Ya hace varios años que comenzó a organizar iniciativas relativas a nuestra lengua. En esta línea, cabe recordar que hace ahora tres años se organizó un barne-tegi en La Pampa y que durante los últimos años han ido llegando profesores y profesoras de euskera a diversas euskal etxeas. Durante este año, la institución nacional ha iniciado el proyecto Argentina Euskaraz, de cara a elaborar el material pedagógico, didáctico y político necesario, organizar diversos cur-

La situación de Euskal Herria siempre ha sido una fuente de interés para la comunidad vasca residente a cientos de kilómetros

sos y llevar a cabo una labor de interlocución con las euskal etxeas de Argentina y el profesorado que allí acudirá.

La situación de Euskal Herria siempre ha sido una fuente de interés para la comunidad vasca residente a cientos de kilómetros. Por ello, mediante esta iniciativa, el objetivo que nos planteamos, además de enseñar euskera, también consiste en acercar aún más nuestra realidad cotidiana: la situación de nuestra lengua y cultura, la del proceso político, la música y el baile... Todo es necesario para conocer mejor el lugar de origen de nuestros antepasados y nuestras antepasadas. Asimismo, gracias al profesorado que viaja a Argentina, estamos dando un nuevo paso para conocer mejor la realidad de la diáspora.

Sólo queda expresar nuestro compromiso, por lo que los próximos años seguiremos adelante con esta iniciativa, tanto en Argentina como en otros países. Os emplazamos a que participéis en esta experiencia.



El día 25 de octubre, una nueva estación en la internacionalización del conflicto que vive Euskal Herria

El proceso de internacionalización del conflicto que vive Euskal Herria ha conocido diversas fases. Durante años, diferentes agentes políticos, sindicales, institucionales y sociales de Euskal Herria han recorrido el mundo dando a conocer la situación que se vive aquí, divulgando el origen histórico de este conflicto y reivindicando una resolución política. Foros internacionales y cumbres mundiales, congresos y convenciones... Son numerosos los escenarios que han tenido conocimiento del conflicto vasco de primera mano.

A lo largo de esta trayectoria de siete años, la propia Udalbiltza ha estado presente en diversos foros internacionales (como el Foro Social Mundial de Porto Alegre, el Foro Social Europeo y el Foro de Autoridades Locales), así como en otros congresos internacionales. Asimismo, cabe recordar que esta institución nacional organizó, a finales del año 2002, la Conferencia Internacional por los Derechos de los Pueblos, en un esfuerzo por hacer nuestra propia aportación sobre el derecho a la autodeterminación a otros pueblos europeos y mundiales. Dicha Conferencia analizó procesos muy diferentes entre sí, y las reflexiones realizadas en común sirvieron para extraer una lección.

Sin embargo, durante todo este tiempo, los estados español y francés han interpuesto numerosos obstáculos en el ámbito internacional y las lecturas unilaterales que pretendían deformar el conflicto político-histórico de nuestro pueblo han sido innumera-

bles, pero era evidente que aquello que durante años se ha venido definiendo como un conflicto había de adquirir otra dimensión. Y es que la difusión de la existencia de un pueblo que exige que sus derechos sean respetados no ha sido nada fácil en los últimos años.

En todas las ocasiones en que el conflicto vasco ha entrado en un momento decisivo, los agentes internacionales han mostrado su apoyo. En este sentido, cabe recordar las numerosas declaraciones que se sucedieron tras la firma del Acuerdo de Lizarra-Garazi, así como las que se emitieron el día 22 de marzo, día en que la organización ETA notificó su iniciativa; entonces, diversas instituciones internacionales saludaron el paso que había dado, como el secretario general de las Naciones Unidas, la Casa Blanca e incluso el Vaticano mismo. Es más, aquellos días, los gobiernos europeos reunidos en el Consejo Europeo mostraron su apoyo público al gobierno de Zapatero y diversos líderes europeos alabaron el camino emprendido por el Estado Español; así, el primer ministro italiano, Romano Prodi, ha asegurado esta misma semana que las condiciones necesarias para que se dé el proceso de resolución ya se cumplen, y el primer ministro británico, Tony Blair, elogió a comienzos de este mes la actitud del gobierno de Zapatero.

La intervención en conflictos europeos no es nueva para las instituciones europeas. De hecho, durante años han impulsado política y económicamente la vía para la resolución del conflicto irlandés, articulando diferentes

programas y mostrándose como mecenas del proceso, y, en esta misma línea, se han convertido en una referencia para el gobierno de Madrid. Al fin y al cabo, debemos considerar como un paso de gran importancia el hecho de que tanto el Parlamento Europeo como el Consejo Europeo hayan incluido a Euskal Herria en sus agendas.

En este debate que se celebrará en el Parlamento Europeo, no cabe duda que la Friendship que han formado los parlamentarios europeos a instancias del Foro de Debate Nacional revestirá una gran importancia. El texto aprobado por socialistas, liberales, Izquierda Unitaria Europea, verdes y ALE reconoce el carácter político del conflicto vasco, y da su apoyo al proceso iniciado, al mismo tiempo que condena el uso de la violencia; asimismo, destaca la necesidad de que todas las fuerzas políticas se hallen presentes en el nuevo escenario que se abra y la necesidad de la búsqueda de mecanismos adecuados para acabar con el conflicto. Es de todo ello de donde se deduce que las instituciones europeas reconocerán el carácter político del conflicto vasco, así como su carácter europeo y no exclusivo de un estado, sea éste español o francés.

Al fin y al cabo, el objetivo que se pretende alcanzar mediante este debate no es otro que recabar el mismo apoyo que recibió el proceso irlandés. No obstante, aun cuando hay numerosas posibilidades de tener éxito, resulta evidente que éste está en manos de los líderes políticos europeos, al igual que está en manos del jefe del gobierno de Madrid garantizar lo decla-

rado el día 29 de junio, es decir, el respeto a la decisión de la ciudadanía vasca.

En cualquiera de los casos, el documento suscrito por seis personalidades internacionales el lunes de la semana pasada adquiere una importancia vital en este contexto. En él, seis personalidades de la política internacional ensalzaban los pasos dados por la organización ETA, el Gobierno español y diversos agentes políticos, sindicales y sociales de Euskal Herria, y hacían un llamamiento a eliminar las causas y los efectos del conflicto, en un marco de resolución y normalización democrática. Además de reconocer la existencia de Euskal Herria, destacaban el hecho de que la clave para la resolución del conflicto radica en el derecho a decidir, y, siendo el carácter de éste puramente político, también el hecho de que la solución vendrá de la mano de la democracia, el diálogo y la negociación.

Este apoyo internacional obliga a los agentes tanto europeos como vascos a actuar con la debida responsabilidad, así como a dar los pasos necesarios para garantizar el derecho a decidir de la ciudadanía vasca.

La Mesa para la resolución y la Friendship han invitado a los agentes de Euskal Herria a estar presentes en un debate y una votación históricos para nuestro pueblo, y Udalbiltza, como institución nacional, reafirmando en su compromiso de participar en una solución para nuestro pueblo, anuncia que se encontrará presente en el debate que se llevará cabo en Estrasburgo.



L'heure est arrivée pour Udalbiltza. Entreprenons le chemin en commun

Comme il est habituel, l'anniversaire d'Udalbiltza, tenu le 18 septembre, a coïncidé avec le début de l'année politique mais, par rapport à d'autres années, cette année cela est survenu à un moment très significatif, puisque nous sommes aux portes du processus qui pourrait mener à la résolution définitive du conflit et à l'obtention d'un cadre démocratique.

Réellement, le fait que la possibilité de dépasser le conflit se trouve définitivement plus près que jamais ne signifie pas qu'on le résolve obligatoire et immédiatement mais, au moins, le resserrement des relations entre les divers partis, la volonté démontrée par la majorité des citoyen(ne)s et l'inclusion de cette question dans le programme européen dénotent que nous nous dirigeons dans la bonne direction.

Ils y a ceux qui tentent d'empêcher le processus, et aussi ceux qui agissent lâchement, mais, au-delà de tout cela, il s'avère indéniable qu'Euskal Herria donne lieu aux conditions nécessaires et que hors de leurs frontières chaque fois davantage d'acteurs montrent leur disposition à collaborer.

En définitive, le moment d'aborder l'essence du conflit est arrivé. Le moment de le résoudre est arrivé. L'heure est venue d'observer les clés de ce processus historique de niveau international et caractère politique. Il est enfin l'heure de reconnaître et de respecter les droits d'Euskal Herria et des citoyen(ne)s basques.

Arrivé à ce point, nous pouvons malheureusement comprendre le vertige et la lâcheté de certains acteurs,



Le 18 novembre, Assemblée Générale au cinéma de Beasain

ainsi que de l'irresponsabilité qu'ils attribuent à d'autres, mais, au-delà de tous, nous voulons penser qu'il existe la volonté de conduire le processus sur la bonne voie. Il n'y a plus d'excuses. Comme on l'a réitéré à des occasions répétées, le moment de créer la table pour la résolution du conflit est arrivé.

Udalbiltza a la volonté de se transformer un acteur actif pour le processus politique, c'est pourquoi, elle s'est réaffirmée dans les engagements qui lui correspondent dans la promotion du processus : l'élaboration d'un examen profond de la situation des droits des citoyen(ne)s basques et la restructuration de l'institution nationale.

Dans le but de nous attaquer à ces deux objectifs, le 18 novembre prochain nous tiendrons notre Assemblée Générale au cinéma de Beasain, où nous approuverons le bilan de

l'année passée et présenterons le nouveau plan pour le présent. De fait, ceci n'est pas une année de transition. Au contraire : à la fin de cette année les mairies d'Araba, Bizkaia, Gipuzkoa et Nafarroa Garaia se renouvelleront, tout comme celles de Lapurdi, Nafarroa Beherea et Zuberoa quelques mois plus tard, avant que l'année 2007 ne se termine.

À l'heure actuelle, si importante que l'avenir de ce peuple est en jeu, l'Assemblée Générale constitue une occasion pour prendre part au débat stratégique que la seule institution nationale en vigueur prétend entamer sur son avenir. Cet exemplaire du bulletin d'Udal Hitza, que tous les élus municipaux d'Euskal Herria vous recevrez dans vos respectives mairies, servira d'invitation.

Loren Arkotxa, Président d'Udalbiltza



Semons l'Euskal Herria du futur

Il existe des éléments fondamentaux dans la organisation d'un peuple, comme l'éducation. Toutefois, l'éducation est bien davantage : l'éducation constitue un instrument vital pour garantir l'avenir d'un peuple, puisque ce seront les générations à venir qui intégreront la société du futur. Cette société du futur se caractérisera par l'éducation qu'ils reçoivent, c'est pourquoi une éducation euskaldun mènera à une société euskaldun, dans la même mesure où une éducation libérale mènera une société libérée.

Quand en 2001 Udalbiltza a évoqué la nécessité d'élaborer un curriculum pour Euskal Herria, les avis ont été nombreux, comme ceux qui mettaient - et continuent - à mettre en doute le besoin d'un curriculum unifié pour Euskal Herria. Cependant, est ici à la fin juin, contrairement à la parole donnée quelques mois avant, la nouvelle proposition présentée par diverses associations du secteur public, comme EHIGE, Bihe et Sarean : « Un curriculum pour Euskal Herria. Idées de base ».

Même si publiquement ils ont réitéré une attitude critique vers le processus d'élaboration du programme d'études basque, et qu'en même temps ils répétaient qu'ils ne mettaient pas en question la nécessité d'un programme d'études basque et que, par conséquent, les contributions qu'ils effectueraient seraient faites en vue du document de base « un curriculum basque pour l'étape de scolarisation obligatoire », ils n'ont pas respecté leur parole et ont posé une nouvelle proposition. Du point de vue d'Udalbiltza, l'élaboration et la présentation d'une nouvelle proposition s'avère totalement licite, bien que cela empoisonne et porte à la confusion le processus ouvert précédemment, mais il convient de souligner que celle-ci ne rassemble pas les bases du curriculum que toute Euskal Herria requiert.

La proposition « un curriculum pour Euskal Herria. Des idées de base » pose la Communauté Autonome Basque comme point de départ et comme fin. Toutes les réfé-

férences qui sont effectuées dans le texte sont établies autour de ces trois territoires, en approfondissant dans la perspective autonome et en traitant les autres territoires comme complémentaires. Or, pour Udalbiltza il est clair que le but du curriculum de notre peuple réside dans l'enseignement dans un cadre pédagogique commun à tous les élèves scolarisés dans les centres scolaires publics, les ikastolas et les centres privés de toute Euskal Herria, tant à Sara, comme à Viana, comme à Oion, ou Erorrio ; même en prenant en compte les particularités locales, que tous et toutes nous partageons, et nous devons partager, un même référent culturel ; que tous et toutes nous avons le droit de nous former dans la culture basque ; que tous et toutes nous avons le droit à une éducation euskaldun ; que le curriculum basque doit constituer une contribution pour sortir de cette situation d'aliénation ; qu'il doit être émancipateur. Pour tout cela, nous croyons que la nouvelle proposition ne comble pas ces bases ; que, même si son nom reprend ce concept, il ne reconnaît pas Euskal Herria.

Cinq années de trajectoire

Cinq ans se sont déjà écoulés, et aujourd'hui tous et toutes parlent du curriculum basque : les partisans et les détracteurs, ceux qui l'ont considéré comme une utopie et ceux qui dès le début se sont montrés en faveur. Peu à peu, nous avons élaboré le programme d'études basque, et sur le chemin nous ont rejoint de nouveaux acteurs. Tout comme une petite boule de neige qui est jetée sur la pente, le projet de programme d'études basque a poussé au fur et à mesure qu'il avançait.

Pendant ces cinq années, Udalbiltza a travaillé en deux sens. D'une part, elle a contribué à la mise en oeuvre du processus de création du curriculum basque, à une époque où presque personne ne croyait en ce projet. Par l'accord souscrit en janvier 2003 avec la Confédération d'Ikastolas d'Euskal Herria et l'association du réseau public Sortzen-Ikasbatuaz, la conception stratégique a été réalisée et

mise en oeuvre. Postérieurement, s'y sont joint le Conseil d'Éducation de la CAV, Kristau Eskola et beaucoup d'autres acteurs. Le débat est parvenu aux partis politiques et au Parlement Basque. Les intellectuels parlent du curriculum basque. Mais par-dessus ou plus exactement sous ce remue-ménage, Udalbiltza continue à travailler pour mener à bien la conception stratégique élaborée.

D'autre part, dans le cadre de la conception stratégique mentionnée, Udalbiltza a assumé la direction du débat social, un débat absolument indispensable, c'est pourquoi en mars 2005 on a entamé le processus « le curriculum basque. La contribution de la citoyenneté » et, après dix mois de collaboration avec des acteurs populaires et particuliers, on a présenté les contributions demandées dans des journées ouvertes tenues le 28 janvier 2006 au palais Kursaal de Donostia. De fait, voilà la question sous-jacente au curriculum basque : Quelle genre de personnes souhaitons-nous former en Euskal Herria ? Quel type de société souhaitons-nous créer pour l'avenir ?

Grâce à ce travail, le programme d'études basque sera défini au bout de quelques mois, il devra recevoir l'approbation de tous les acteurs et des centres scolaires qui ont pris part au processus, ainsi que du professorat, des élèves, du personnel et des acteurs sociaux qui intègrent la Communauté éducative et les parents d'élèves. De fait, c'est là où a été situé un des points des forts de ce programme d'études : la participation. Tous et toutes nous avons eu une occasion de donner à connaître notre opinion et, en vue d'améliorer le curriculum, d'effectuer des contributions et, ainsi, nous avons développé un phénomène qui n'a eu lieu dans aucun autre peuple européen : la définition du curriculum par le peuple.

C'est le peuple qui a défini le programme d'études ce devra donc être le peuple qui devra le mettre en application. À cet effet, au moment d'élaborer le curriculum basque, il s'avère aussi nécessaire de

commencer à définir une stratégie pour son application. C'est que l'application légale du curriculum basque n'est pas possible actuellement dans l'ensemble d'Euskal Herria, puisque nous n'avons pas un ministère de l'éducation nationale qui peut en exercer la compétence, mais cette réalité objective n'empêche pas une stratégie pour le curriculum basque.

En ce sens, la priorité d'Udalbiltza consiste en l'articulation d'une stratégie nationale pour l'application du curriculum et c'est l'objectif de cette stratégie : conclure un accord pour l'application pratique du curriculum basque, c'est-à-dire, conclure un accord pour sa matérialisation dans le programme d'études qui est développé jour après jour dans les établissements scolaires et dans les salles de classe, et créer les ressources nécessaires pour cela dans l'ensemble d'Euskal Herria.

Les établissements et le professorat peuvent choisir de développer une approche éducative propre, pourvu qu'ils aient la volonté suffisante pour cela. C'est là précisément que repose la proposition d'Udalbiltza : dans laquelle l'établissement parie sur l'application du curriculum basque, en partant de sa réalité et en l'adaptant à celle-ci.

Toutefois, la volonté n'est pas suffisante. En outre, il faut créer les ressources nécessaires pour l'application du curriculum basque : l'évaluation et la rénovation périodique du programme d'études, son approfondissement, la formation du professorat, la production de ressources pédagogiques... Il s'agit d'une tâche d'une grande ampleur, ce qui exige la collaboration de tous les acteurs impliqués dans ce cadre. Cependant, tout comme jusqu'à présent, Udalbiltza réaffirme son engagement à travailler en coopération et avec honnêteté sur cette ligne.

Appliquons le curriculum basque. Semons l'Euskal Herria de l'avenir.

Loren Arkotxa (président d'UDALBILTZA)
Ruben Iglesias (chargé d'UDALBILTZA pour
le curriculum basque)



Charte des droits d'Euskal Herria

En novembre 2002, en collaboration avec divers acteurs politiques, sociaux et syndicaux et la participation de milliers de citoyens et citoyennes, Udalbiltza a présenté la proposition de CHARTRE des DROITS d'EUSKAL HERRIA. À cet effet, elle avait repris la charte des Nations Unies, la Déclaration Universelle des Droits Humains, les accords internationaux sur les droits civils et politiques, ainsi que sur les droits culturels et socio-économiques, et différents traités internationaux de droits, et les avait adaptés à la réalité d'Euskal Herria.

En octobre 2005, on a convoqué le Débat National EH'06, où on a analysé la situation d'Euskal Herria et sa survie et son développement en tant que peuple et on a demandé à Udalbiltza l'élaboration d'un rapport sur la situation des droits des citoyen(ne)s basques.

La tâche ne s'est pas avérée facile. En partant de la charte des Droits, Udalbiltza a procédé lors de ces derniers mois à la classification en chapitres des droits énumérés et à la collecte des données sur leur situation, tant en matière de droits nationaux comme de droits individuels, et, bien que l'invisibilité des violations structurelles, le presque absolu manque d'observatoires nationaux et le manque de données de niveau national sur la situation des droits ont compliqué notre travail, malgré les difficultés, nous atteignons nos objectifs, même si nous avons dû prolonger les délais fixés.

Suite aux dites difficultés, le président d'Udalbiltza, Loren Arkotxa, n'a pu donner qu'une ébauche de la situation des droits de la citoyenneté basque lors du Débat National EH'06, tenu à Burlata le 29 octobre, lors duquel il a donné à connaître le travail effectué par Udalbiltza dans le domaine des



*En considérant
ce moment
politique, ceci
constitue un projet
d'une importance
vitale pour l'avenir
d'Euskal Herria*

droits des citoyen(ne)s basques et a souligné l'importance de la proposition effectuée pour une charte des Droits d'Euskal Herria. En ce sens, il a défini la charte comme un instrument indispensable pour l'évaluation de la

gestions et propositions. Après un résumé des caractéristiques principales de ces trois chapitres, il a approfondi à nouveau le rapport : le respect les droits nationaux, humains et les libertés fondamentales, le respect au droit à l'égalité d'opportunités des femmes, le droit de vivre en euskera et s'épanouir pleinement, le droit d'expression des caractéristiques culturelles et identitaires, le droit à une vie digne, le droit au bénéfice des ressources naturelles et les avancées de la science et, finalement, le respect des droits d'autres peuples.

Même si les résultats définitifs de tous les chapitres reste à élaborer, Arkotxa a déclaré qu'on peut déjà extraire deux conclusions : d'une part, la situation n'est pas statique et il faut mettre en oeuvre des procédures continues pour l'analyse de l'évolution de la situation des droits et, d'autre part, la réelle violation de droits. De fait, le cadre juridico-politique en vigueur ne garantit pas les droits fondamentaux de la citoyenneté basque et les violations sont évidentes et graves dans tous les domaines, comme le démontrent divers exemples graphiques.

L'intervention a fini avec la réaffirmation de l'engagement de travailler et la demande de collaboration aux acteurs populaires.

En considérant ce moment politique, ceci constitue un projet d'une importance vitale pour l'avenir d'Euskal Herria. Après avoir accompli l'engagement acquis avec le Forum de Débat National, le rapport continuera son chemin ces prochains mois, dans le but de compléter son contenu. On le mettra à la disposition de son destinataire naturel, la citoyenneté basque, mais préalablement, tous les élus municipaux d'Euskal Herria auront une occasion de le connaître, lors de l'Assemblée Générale qu'Udalbiltza tiendra en novembre.



Nationalité et langue, le développement de deux droits pour la diaspora

Depuis sa fondation, Udalbiltza a consacré ses efforts à l'engagement pour les droits et, ainsi, la raison d'être de cette institution nationale a consisté à faire apparaître les violations de droits qui ont lieu quotidiennement en Euskal Herria, combattre pour les droits qui nous reviennent et revendiquer le respect de ces derniers.

Dès le début, les premiers pas se sont adressés à la Communauté basque résidente de l'autre côté des frontières d'Euskal Herria, puisque la contribution et la participation de la diaspora basque étaient considérées fondamentales. Les lieux d'accueil de celle-ci ont été des pays européens et, surtout, d'Amérique, mais grâce aux nouvelles technologies et au contact direct nous avons pu réduire la distance qui nous séparait. Tout au long de ces années, une des clés a consisté en la diffusion d'information, pour que hors d'Euskal Herria on comprenne mieux le devenir de notre réalité politique.

En ce moment, le conflit historique politique que notre peuple a subi tout au long des années se trouve sur des voies de solution. En ce moment où la relation entre nous tous revêt une plus d'importance que jamais, l'institution nationale redoublera ses efforts pour que les membres de la diaspora basque sentent qu'ils font aussi partie de la résolution.

Pendant les dernières années, Udalbiltza a réalisé un saut qualitatif dans le travail qu'elle effectue avec la diaspora. La dynamique relative à la Déclaration de nationalité Basque a été étendue d'une euskal etxe à l'autre et il y a déjà dix les endroits où on peut demander l'EHNA



La situation d'Euskal Herria a toujours été une source d'intérêt pour la Communauté basque résidente à des centaines de kilomètres

hors d'Euskal Herria (comme diverses euskal etxes d'Argentine et de Barcelone), auxquels on ajoutera cette année le Mexique, les Etats-Unis et l'Ecosse.

Ce résultat n'est pas une coïncidence. La Communauté basque résidente

hors d'Euskal Herria est consciente chaque fois davantage des droits qui lui reviennent en tant que citoyen(ne)s basques et elle a déjà commencé à employer les moyens à sa disposition. En ce sens, l'EHNA est un instrument superbe pour se lier au peuple de ses origines.

Toutefois, il ne s'agit pas du seul domaine où travaille Udalbiltza. Déjà il y a plusieurs années qu'on a commencé à organiser des initiatives relatives à notre langue. Dans cette ligne, il convient de rappeler qu'il y a maintenant trois ans on a organisé un barnetegi à La Pampa et que pendant les dernières années des professeurs d'euskera sont arrivés dans diverses euskal etxes. Cette année, l'institution nationale a entamé le projet Euskaraz Argentine, en vue d'élaborer le matériel pédagogique, didactique et politique nécessaire, organiser divers cours et mener à bien le dialogue avec les euskal etxes d'Argentine

et le professorat qui s'y rendra.

La situation d'Euskal Herria a toujours été une source d'intérêt pour la Communauté basque résidente à des centaines de kilomètres. Pour cette raison, par cette initiative, l'objectif que nous nous posons, en plus d'enseigner euskera, consiste aussi à approcher encore plus notre réalité quotidienne : la situation de notre langue et de notre culture, celle du processus politique, la musique et la danse... Tout est nécessaire pour connaître mieux le lieu d'origine de nos ancêtres. De même, grâce au professorat qui se rend en Argentine, nous faisons un nouveau pas pour connaître mieux la réalité de la diaspora.

Reste seulement à exprimer notre engagement, que nous continuerons les années à venir cette initiative, tant en Argentine comme dans d'autres pays. Nous vous invitons à prendre part à cette expérience.



Euskal Irratiak et Udalbiltza signent un accord de collaboration

L'Assemblée de Mairies et d'élus municipaux, Udalbiltza, est née en 1999, à Bil-

bo afin de promouvoir la construction nationale:

«Par conséquent, l'activité et le fonctionnement d'Udalbiltza seront orientés pour:

Promouvoir la construction nationale d'Euskal Herria, comprise comme processus dynamique et démocratique et en soutenant la libre participation et décision de tous les citoyen(ne)s basques.

Avancer dans le processus d'interrelation constructive entre les communes de tous les territoires, permettant une action concertée des représentants municipaux dans des domaines comme la langue, la culture, le sport, l'environnement, l'aménagement du territoire, le développement économique, le bien-être social, etcetera ».

Cet engagement se matérialise année après année à travers la promotion de projets pour la collaboration entre les divers acteurs impliqués dans la construction d'Euskal Herria, le dernier a été souscrit avec Euskal Irratiak.

En plus de reconnaître et remercier pour le travail qu'Euskal Irratiak a effectué pendant 25 ans pour l'utilisation de l'euskera dans les médias de Lapurdi, Nafarroa Beherea et Zuberoa et la normalisation de la langue, nous cro-

nyons nécessaire de souligner la tâche réalisée pour la structuration d'Euskal Herria (le resserrement de relations entre la côte et l'intérieur et la communauté basque des autres territoires) depuis 1997, année où a été fondée la Fédération.

Avec cet accord de collaboration, Udalbiltza cherche à promouvoir un pari prometteur d'avenir, « Euskal Irratiak 2005-2010 », puisqu'elle considère que le média audio-visuel exerce une influence stratégique dans le dé-

veloppement des peuples et la normalisation de l'utilisation d'une langue. Ainsi, après l'incroyable travail qu'ils ont menée à bien pendant des années, avec cet accord nous voulons mettre en oeuvre les résultats obtenus par les divers médias en euskera en Lapurdi, Nafarroa Beherea et Zuberoa.

Finalement, Euskal Herria requiert des moyens de communication propres et euskalduns ; il est indispensable que nous construisions un espace communicatif basque. Pour cette raison, le but de cet accord de collaboration est située en promouvoir la tâche que divers acteurs comme Euskal Irratiak effectuent jour après jour et, en ce sens, nous déclarons notre engagement ferme de souscrire de nouveaux accords de ce genre.



Nationalité et langue, le développement de deux droits pour la diaspora

Depuis sa fondation, Udalbiltza a consacré ses efforts à l'engagement pour les droits et, ainsi, la raison d'être de cette institution nationale a consisté à faire apparaître les violations de droits qui ont lieu quotidiennement en Euskal Herria, combattre pour les droits qui nous reviennent et revendiquer le respect de ces derniers.

Dès le début, les premiers pas se sont adressés à la Communauté basque résidente de l'autre côté des frontières d'Euskal Herria, puisque la contribution et la participation de la diaspora basque étaient considérées fondamentales. Les lieux d'accueil de celle-ci ont été des pays européens et, surtout, d'Amérique, mais grâce aux nouvelles technologies et au contact direct nous avons pu réduire la distance qui nous séparait. Tout au long de ces années, une des clés a consisté en la diffusion d'information, pour que hors d'Euskal Herria on comprenne mieux le devenir de notre réalité politique.

En ce moment, le conflit historico-politique que notre peuple a subi tout au long des années se trouve sur des voies de solution. En ce moment où la relation entre nous tous revêt une plus d'importance que jamais, l'institution nationale redoublera ses efforts pour que les membres de la diaspora basque sentent qu'ils font aussi partie de la résolution.

Lors de ces dernières années, Udalbiltza a réalisé un saut qualitatif dans le travail qu'elle effectue avec la diaspora. La dynamique relative à la Déclaration de nationalité Basque a été étendue d'un euskal etxe à l'autre et il y a déjà dix les endroits où on peut demander l'EHNA hors d'Euskal Herria (comme diverses euskal etxes d'Argentine et de Barcelone), auxquels on ajoutera cette année le Mexique, les Etats-Unis et l'Ecosse.

Ce résultat n'est pas une coïncidence.

La Communauté basque résidente hors d'Euskal Herria est consciente chaque fois davantage des droits qui lui reviennent en tant que citoyen(ne)s basques et elle a déjà commencé à employer les moyens à sa disposition. En ce sens, l'EHNA est un instrument superbe pour se lier au peuple de ses origines.

Toutefois, il ne s'agit pas du seul domaine où travaille Udalbiltza. Déjà il y a plusieurs années qu'on a commencé à organiser des initiatives relatives à notre langue. Dans cette ligne, il convient de rappeler qu'il y a maintenant trois ans on a organisé un barnetegi à La Pampa et que pendant les dernières années des professeurs d'euskera sont arrivés dans diverses euskal etxes. Cette année, l'institution nationale a entamé le projet Euskaraz Argentine, en vue d'élaborer le matériel pédagogique, didactique et politique nécessaire, organiser divers cours et mener à bien le dialogue avec les euskal etxes d'Argentine et le professorat qui s'y rendra.

La situation d'Euskal Herria a toujours été une source d'intérêt pour la Communauté basque résidente à des centaines de kilomètres. Pour cette raison, par cette initiative, l'objectif que nous nous posons, en plus d'enseigner euskera, consiste aussi à approcher encore plus notre réalité quotidienne : la situation de notre langue et de notre culture, celle du processus politique, la musique et la danse... Tout est nécessaire pour connaître mieux le lieu d'origine de nos ancêtres. De même, grâce au professorat qui se rend en Argentine, nous faisons un nouveau pas pour connaître mieux la réalité de la diaspora.

Reste seulement à exprimer notre engagement, que nous continuerons les années à venir cette initiative, tant en Argentine comme dans d'autres pays. Nous vous invitons à prendre part à cette expérience.



Le 25 octobre, une nouvelle gare dans l'internationalisation du conflit qui vit Euskal Herria

Le processus d'internationalisation du conflit que vit Euskal Herria a connu diverses phases. Pendant des années, différents acteurs politiques, syndicaux, institutionnels et sociaux d'Euskal Herria ont parcouru le monde en faisant connaître la situation que l'on vit ici, en divulguant l'origine historique de ce conflit et en revendiquant une résolution politique. Forums internationaux et sommets mondiaux, congrès et conventions... Les scènes sont nombreuses où l'on a pris connaissance du conflit basque de première main.

Le long de cette trajectoire de sept années, Udalbiltza elle-même a été présente dans divers forums internationaux (comme le Forum Social Mondial de Porto Alegre, le Forum Social Européen et le Forum d'Autorités Locales), ainsi que dans d'autres congrès internationaux. De même, il convient de rappeler que cette institution nationale a organisé, à la fin de l'année 2002, la Conférence Internationale par les Droits des Peuples, dans un effort pour apporter notre contribution propre sur le droit à l'autodétermination à d'autres peuples européens et mondiaux. Cette Conférence a analysé des processus très différents, et les réflexions effectuées en commun ont servi à extraire une leçon.

Toutefois, pendant tout ce temps, les états espagnol et français ont interposé de nombreux obstacles au niveau international et les lectures unilatérales qui prétendaient déformer le conflit politico historique de notre peuple ont été innombrables, mais il était évi-

dent que ce qui pendant des années a été défini comme un conflit devait acquérir une autre dimension. La diffusion de l'existence d'un peuple qui exige que ses droits soient respectés n'a pas été du tout facile durant les dernières années.

Lors de toutes les occasions dans lesquelles le conflit basque est entré à un moment décisif, les acteurs internationaux ont montré leur appui. En ce sens, il convient de rappeler les nombreuses déclarations qui se sont succédées après la signature de l'Accord de Lizarra-Garazi, ainsi que celles qui ont été émises le 22 mars, jour où l'organisation ETA a notifié son initiative ; alors, diverses institutions internationales ont salué le pas qui avait été fait, comme le secrétaire général des Nations Unies, la Maison Blanche y compris le Vatican même. De plus, ces derniers jours, les gouvernements européens réunis au Conseil Européen ont montré leur appui public au gouvernement de Zapatero et divers chefs européens ont fait l'éloge du chemin entrepris par l'État espagnol ; ainsi, le premier ministre italien, Romano Prodi, a assuré cette même semaine que les conditions nécessaires pour qu'il y ait un processus de résolution sont là, et le premier ministre britannique, Tony Blair, a fait l'éloge au début de ce mois de l'attitude du gouvernement de Zapatero.

L'intervention dans des conflits européens n'est pas nouvelle pour les institutions européennes. De fait, pendant des années ils ont promu politiquement et économiquement la voie pour la résolution du conflit irlandais,

en articulant différents programmes et se montant mécènes du processus, et, dans cette même ligne, ils se sont transformés en une référence pour le gouvernement de Madrid. Au bout du compte, nous devons considérer comme un pas de grande importance le fait que tant le Parlement Européen comme le Conseil Européen aient inclus Euskal Herria dans leurs programmes.

Dans ce débat qui aura lieu au Parlement Européen, il n'y a pas de doute que la Friendship qu'ont formée les parlementaires européens à la demande du Forum de Débat National revêtira une grande importance. Le texte approuvé par des socialistes, libéraux, Gauche Unitaire Européenne, verts et ALE reconnaît le caractère politique du conflit basque, et donne son appui au processus entamé, en même temps qu'il condamne l'utilisation de la violence ; de même, il souligne la nécessité que toutes les forces politiques soient présentes dans la nouvelle situation qui s'est ouverte et la nécessité de la recherche de mécanismes adéquats pour mettre un terme le conflit. C'est de tout cela d'où on déduit que les institutions européennes reconnaîtront le caractère politique du conflit basque, ainsi que son caractère européen et non exclusif d'un état, soit l'état espagnol ou soit français.

Au bout du compte, l'objectif qu'on prétend atteindre par ce débat n'est autre que de demander le même appui qu'a reçu le processus irlandais. Cependant, même s'il y a de nombreuses possibilités de succès, il s'avère évident que celui-ci est entre les mains des chefs politiques européens, tout com-




me il est entre les mains du chef du gouvernement de Madrid de garantir ce qu'il a déclaré le 29 juin, c'est-à-dire, le respect de la décision des citoyen(ne)s basques.

En tous les cas, le document souscrit par six personnalités internationales lundi dernier acquiert une importance vitale dans ce contexte. Dans celui-ci, six personnalités de la politique internationale faisaient l'éloge des pas faits par l'organisation ETA, le gouvernement espagnol et divers acteurs politiques, syndicaux et sociaux d'Euskal Herria, et lançaient un appel à éliminer les causes et les effets du conflit, un cadre de résolution et de normalisation démocratique. En plus de reconnaître l'existence d'Euskal Herria, ils soulignaient le fait que la clé pour la résolution du conflit est située dans le droit de décider, et, vu la nature purement politique de celui-ci, mais aussi le fait que la solution viendra de la démocratie, du dialogue et de la négociation.

Cet appui international oblige les acteurs tant européens que basques à agir avec responsabilité, ainsi qu'à faire les pas nécessaires pour garantir le droit de décider des citoyen(ne)s basques.

La Table pour la résolution et le Friendship ont invité les acteurs d'Euskal Herria à être présents dans un débat et un vote historiques pour notre peuple, et Udalbiltza, comme institution nationale, réaffirmant dans son engagement à prendre part à une solution pour notre peuple, annonce qu'elle sera présente dans le débat qui sera mené à bien à Strasbourg.

UDALBILTZAK PLAZARATU EKOIZPENAK

<p>Euskal Herriko udal hautetsien gida</p> <p>1 </p> <p>Liburua. 160 orri Euskaraz 12€</p>	<p>Udal Hitza</p> <p>2 </p> <p>Aldizkaria €1 Euskaraz, frantsesez eta espainolez</p>	<p>Udalbiltzaren berrantolaketarantz agiriaren bilduma</p> <p>3 </p> <p>CD. 50,2 Mb 1€ Euskaraz, frantsesez eta espainolez</p>	<p>“Euskal Herria datuen talaiatik”</p> <p>4 </p> <p>Liburua. 226 orri Euskaraz 35€</p>
<p>“Euskal Herria Demokraziaranzko eta Bakeranzko Bidean” sintesia</p> <p>5 </p> <p>Liburuxka. 12 orri Euskaraz agortua</p>	<p>Euskal Herriaren Eskubideen Karta (orokorra)</p> <p>6 </p> <p>1,5€</p>	<p>Gizarte eskubideak</p> <p>7 </p> <p>1,5€</p>	<p>Hezkuntza eskubideak</p> <p>8 </p> <p>1,5€</p>
<p>Hizkuntza eskubideak</p> <p>9 </p> <p>1,5€</p>	<p>Eskubide zibil eta politikoak</p> <p>10 </p> <p>1,5€</p>	<p>Nazioarteko konferentziaren bideoa</p> <p>11 </p> <p>VHS 10€ DVD 15€</p>	<p>1999tik 2005erako Udalbiltzaren ibilbidea</p> <p>12 </p> <p>DVDa 4 hizkuntzetan 15€</p>
<p>2007ko agenda</p> <p>13 </p> <p>10€</p>	<p>Euskal Curricula. Ekarpenak</p> <p>14 </p> <p>15€</p>	<p>Euskal Herriaren armarria</p> <p>15 </p> <p>Pin formatoan €1</p>	<p>Boligrafoa</p> <p>16 </p> <p>Arrunta €1 Kutxaduna 10€</p>

Erosteke modua: www.udalbiltza.net

3 hilabetean behin Udal Hitza aldizkaria etxean jaso nahi baduzu, HARPIDETU ZAITEZ

BIDALI TAULA POSTAZ HONAKO HELBIDERA: 24, thiers karrika, 64100 Baiona. E-MAILEZ: udalhitza@udalbiltza.net

URTEKO HARPIDETZA 5 EURO. HONAKO KONTUAN INGRESATU: CAN-eko kontu korrante honetan **2054.0020.97.913127254.8**

IZENA _____
 ABIZENAK _____
 TELEFONOA _____
 HELBIDE ELEKTRONIKOA _____
 HELBIDEA _____

ALDIZKARIA PDFz JASOTZEKO AUKERA BADUZU WWW.UDALBILTZA.NET HELBIDEAN